

010
CP79

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

**ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ
МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ
В УМОВАХ ПЕДАГОГІЧНОГО ВУЗУ**

Тези доповідей та повідомлень
науково-практичної міжвузівської конференції

Частина 1

**ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ
СТУДЕНТІВ ПЕДВУЗУ**

КРИВИЙ РІГ 1992

В.В.Морозов /Криворізький
педінститут/

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ ВУЗІВ ДО ДІАЛОГІЧНОГО НАВЧАННЯ ШКОЛЯРІВ

Як показують спостереження, в процесі уроку учень не завжди може висловити свою точку зору, обґрунтувати свою думку, взяти активну участь у дискусії. У класі переважає диктат учителя. Він виступає у навчальному процесі активною діючою особою, тоді як учень - у ролі виконавця волі педагога. Такий підхід не забезпечує розвиток творчого мислення, активності і самостійності майбутніх громадян.

Причину такого становища слід шукати, з одного боку, в характері педагогічного процесу, коли навчання розглядається як монологічна передача готового досвіду, а з іншого - в низькому рівні підготовленості вчителів-практиків до організації навчання на принципах співробітництва і співтворчості.

Реалізація нових завдань неможлива без перебудови авторитарного стилю розумової діяльності і спілкування на уроці, заміщення його педагогічною взаємодією і співтворчістю вчителя і учнів, пошуку нових форм, методів і видів навчання.

У своєму спостереженні ми зробили спробу виявити навчаючі і розвиваючі можливості діалогічного навчання і встановити залежність між його результативністю і рівнем готовності вчителя до використання діалогу в навчальному процесі.

Результати анкетування вчителів шкіл показали, що незалежно від стажу роботи багатьом з них важко було відповісти на питання: що ви вкладаєте в поняття "діалог" і "діалогічне навчання"?

Тільки 14 % вчителів дали правильну відповідь. Серед якостей особистості, необхідних вчителю для досягнення позитивного результату при діалогічному навчанні, на перше місце поставлені: ерудиція - 81 %, вміння вислухати співбесідника - 54 %, тактовність, чуйність; комунікативні і організаційні якості, необхідні для ведення діалогу, були названі тільки 18 % вчителів; 75 % вчителів відчують емоційні бар'єри в ході діалогу. І хоч 84 % опитаних запевняють у необхідності використання діалогічного навчання, тільки 35 % з них використовують діалог у навчальній роботі з учнями.

Співставлення результатів опитування вчителів з даними анкетування студентів ІV курсу показали, що великої різниці у відповідях немає.

Сьогодні значно важливіше готувати майбутніх учителів до співробітництва: співтворчості з учнями, в основі змісту якого лежить обмін інформацією, розвиток мислення і здатності до нестандартної розумової діяльності.

У своїх дослідженнях ми ставили мету виявити можливості використання діалогічного навчання на лабораторно-практичних заняттях з курсів "Педагогіка" і "Методика виховної роботи".

Діалог ми розглядали як мовну форму спілкування, спрямовану на рішення педагогічних задач. Апробувалися на заняттях різні види діалогу: діалог-керування, діалог інформаційного обміну,

координуючий діалог, діалог-дискусія, аферентний /контрольний/ діалог.

Одержані результати дозволяють дійти висновку, що використання діалогу в процесі викладання педагогічних дисциплін дозволяє формувати у майбутніх педагогів уміння змінювати форми педагогічного диктату - системою гуманних, вільних для пошуку і творчості відносин у навчальному процесі. Готовність випускників педагогічного інституту до діалогічного навчання забезпечує втілення в шкільний процес діалогу, який є ефективною формою співробітництва вчителя і учнів, що звичайно буде відповідати демократизації і гуманізації роботи школи, успішному рішенню складних завдань, поставлених перед нею сьогодні.

В.І.Мудрак, Л.А.Співак, Л.Л.Логвінова /Слов'янський педінститут/

ФОРМУВАННЯ У СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ ВУЗІВ НАВИЧОК УСТАНОВЛЮВАТИ КОНТАКТ З АУДИТОРІЄЮ

Формування основ педагогічної майстерності нерозривно пов'язане з оволодінням навичками ораторського мистецтва, де важлива роль відводиться вмінню установлювати контакт з аудиторією. Як свідчить досвід, виховання у студентів цих навичок потрібно починати з формування у них культури мови і перш за все таких її якостей:

логічність /безсуперечливість сполучень одного слова з іншим, правильний порядок слів у реченні, ясність і правильність зв'язку окремих висловлювань у мові, додержання у мові законів логіки - тотожності, суперечності, виключення третього, достатньої підстави/;

точність /відповідність висловлювання задумові лектора, чіткість формулювань і використання слів/;

ясність /чіткість композиції, переконливість аргументів, простота і доступність мови/;

багатства /широта активного словника і фразеологічного запасу, вміння використовувати синоніми/;

відсутність штампів /канцеляризму, загальних слів, шаблонних фраз/;